

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/279/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5714212700
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5714212700.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti odporcovi: O. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXXXX/XX, T., t.č. XX I. H., A A., D. W., v konaní o zaplatenie 7.296,95 eur s príslušenstvom o odvolaní navrhovateľa a odporcu proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 11C/17/2015-66 zo dňa 23.04.2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi istinu vo výške 6.375,23 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 76,81 eur od 11.10.2011 do 04.11.2012, zo sumy 76,81 eur od 11.11.2011 do 04.11.2012, zo sumy 76,81 eur od 11.12.2011 do 04.11.2012, zo sumy 76,81 eur od 11.01.2012 do 04.11.2012, zo sumy 76,81 eur od 11.02.2012 do 04.11.2012, zo sumy 76,81 eur od 11.03.2012 do 04.11.2012, zo sumy 76,81 eur od 11.04.2012 do 04.11.2012, zo sumy 76,81 eur od 11.05.2012 do 04.11.2012, zo sumy 76,81 eur od 11.06.2012 do 04.11.2012, zo sumy 76,81 eur od 11.07.2012 do 04.11.2012, zo sumy 76,81 eur od 11.08.2012 do 04.11.2012, zo sumy 76,81 eur od 11.09.2012 do 04.11.2012, zo sumy 76,81 eur od 11.10.2012 do 04.11.2012 a úrok z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 6.375,23 eur od 05.11.2012 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, vo zvyšku súd návrh navrhovateľa zamietol s tým, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozsudku vo veci samej.

Nárok navrhovateľa posudzoval okresný súd podľa § 52 ods. 1, § 53 ods. 1, § 54 ods. 1, § 100, § 101, § 103, § 112, § 517 ods. 1, 2, § 565 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 2 písm. a), b), § 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

Prvostupňový súd svoje rozhodnutie dôvodil tým, že právny predchodca navrhovateľa a odporca medzi sebou uzavreli Zmluvu o splátkovom úvere (ďalej len „zmluva“), ktorej súčasťou boli aj všeobecné obchodné podmienky (ďalej len „VOP“). Na základe predmetnej zmluvy boli odporcovi poskytované finančné prostriedky formou úveru, teda podľa okresného súdu ide o dočasné poskytnutie finančných prostriedkov, ktoré sa dlžník zaviazal vrátiť veriteľovi za dohodnutých podmienok. Ďalej okresný súd dôvodil, že vzťah medzi navrhovateľom a odporcom posudzoval ako spotrebiteľský, a to s poukazom na ust. § 52 OZ, v zmysle ktorého spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Právny predchodca navrhovateľa ako dodávateľ v danom prípade pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, nakoľko z výpisu z obchodného registra vyplýva, že predmetom jeho činnosti je okrem iného poskytovanie úverov a pôžičiek. Odporca v predmetnom spore vystupuje ako spotrebiteľ, keďže sa jedná o fyzickú osobu, ktorá pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, alebo inej podnikateľskej činnosti. Okresný súd preto posudzoval plynutie premlčacej doby podľa OZ s poukazom na spotrebiteľský charakter zmluvy. Poukazoval na to, že návrh

navrhovateľa na začatie konania bol súdu doručený dňa 25.09.2014, vo vzťahu k splátkam poskytnutého úveru, splatných odo dňa 11.10.2010 do 11.09.2011 vrátane, bol návrh na začatie konania na súd podaný po uplynutí premlčacej doby. V časti návrhu navrhovateľa, v ktorej žiadal zaplatenie splátok poskytnutého úveru, splatných odo dňa 11.10.2011 do konečnej splatnosti poskytnutého úveru, považoval okresný súd za právne opodstatnený a v tejto časti návrhu navrhovateľa vyhovel. Spolu s nárokom na zaplatenie splátok poskytnutého úveru priznal okresný súd navrhovateľovi aj nárok na úroky z omeškania z týchto splátok, a to odo dňa nasledujúceho po ich splatnosti. Okresný súd navrhovateľovi nárok na zaplatenie vyčísleného úroku z omeškania priznal len zo splátok, na zaplatenie ktorých mu priznal nárok a nárok na zaplatenie úroku z omeškania od 05.11.2012 do zaplatenia zo sumy splátok, nárok na zaplatenie ktorých mu priznal, teda zo sumy 6.375,23 eur.

Rozhodnutie o trovách si okresný súd vyhradil na samostatné rozhodnutie.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ aj odporca.

Navrhovateľ namietal nedostatočné zistenie skutkového stavu, ktoré malo za následok nesprávne právne posúdenie. Poukázal na to, že prvostupňový súd nesprávne aplikoval ustanovenia OZ, týkajúce sa premlčacej doby s tým, že na daný prípad je potrebné aplikovať obchodného zákonníka, keďže ide o zmluvu o úvere, a teda absolútny obchodno-závazkový vzťah aj napriek tomu, že jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ. V tejto súvislosti poukázal na niekoľko rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, ako aj rozhodnutí viacerých krajských súdov SR. Odvolateľ zastáva názor, že mu vznikol nárok na úhradu uplatnených splátok spolu s príslušným úrokom z omeškania z každej splátky odo dňa nasledujúceho po splatnosti každej splátky až do zaplatenia.

Odporca vo svojom odvolaní namietal, že dňa 11.09.2008 uzavrel zmluvu o splátkovom úvere so Slovenskou sporiteľňou, a.s., avšak nakoľko v roku 2009 sa dostal do platobnej neschopnosti, prestal uvedený úver splácať už na začiatku roku 2009. Následne na to bol vyzvaný Slovenskou sporiteľňou, a.s. na zaplatenie celej pohľadávky, čím sa podľa ustanovenia § 565 OZ v roku 2009 stal zročným celý dlh a podľa § 103 OZ odvtedy plynula aj premlčacia doba 3 roky. Premlčacia doba teda uplynula začiatkom roku 2012. Navrhovateľ odkúpil pohľadávku od Slovenskej sporiteľne, a.s. po uplynutí premlčacej doby a zmena v osobe veriteľa nemá vplyv na plynutie premlčacej doby.

Navrhovateľ podal vyjadrenie k odvolaniu odporcu v tom zmysle, že odporca v podanom odvolaní uviedol, že právny predchodca navrhovateľa v roku 2009 zosplatnil úver a od tohto momentu začala plynúť premlčacia doba, ktorá uplynula začiatkom roka 2012. Uvedené tvrdenie ničím nepodložil. V konaní súd ustálil, že úver bol zosplatnený ku dňu 16.10.2012. Vzhľadom k uvedenému, pokladá jeho tvrdenie za účelové s cieľom ukrátiť navrhovateľa o plnenie, na ktoré má jednoznačne právny nárok. Okrem toho poukázal na ustanovenie § 120 ods. 4 O. s. p., podľa ktorého účastník konania má povinnosť označiť všetky dôkazy a skutočnosti do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie, nakoľko na dôkazy a skutočnosti predložené a označené neskôr súd neprihliada. Preto pokladá rozhodnutie za vane správne.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaných odvolaní v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) rozsudok okresného súdu zrušil v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f) a h) O. s. p. a vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Okresný súd návrh navrhovateľa čiastočne zamietol z dôvodu premlčania a vo zvyšku návrhu vyhovel. Vo veci mal ustálené, že sa medzi účastníkmi konania jedná o spotrebiteľský vzťah a s prihliadnutím na ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. mal zo zákona povinnosť prihliadať, či uplatňovaný nárok nie je premlčaný. Pri stanovení začiatku plynutia premlčacej lehoty vychádzal z navrhovateľom predložených listinných dôkazov, z ktorých ustálil, že úver bol zosplatnený ku dňu 16.10.2012, pričom vo vzťahu k splátkam poskytnutého úveru, splatným odo dňa 11.10.2010 do 11.09.2011 vrátane, bol podaný po uplynutí premlčacej doby, keďže návrh na začatie konania bol súdu doručený dňa 25.09.2014. Okrem toho priznal navrhovateľovi nárok na zaplatenie vyčísleného úroku z omeškania len zo splátok, z ktorých mu nárok na zaplatenie priznal. Pri ustálení skutkového stavu postupoval v zmysle § 118 ods. 2 O. s. p., keď v zápisnici z pojednávania všeobecne uviedol, že ktoré právne významné skutkové tvrdenia je možné považovať za zhodné, ktoré právne skutkové tvrdenie zostali sporné a ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané a ktoré dôkazy súd nevykoná, aj keď ich účastníci navrhli. Zároveň konštatoval,

že obsah listinných dôkazov, ktoré boli predložené súdu zo strany navrhovateľa, je súdu známy s prihliadnutím k výslovnej požiadavke navrhovateľa nevykonať dokazovanie listinami ich prečítaním, alebo oboznámením ich obsahu. Z uvedeného dôvodu prvostupňový súd len konštatoval, že obsah listinných dôkazov, ktoré sú v spise, je účastníkom známy a dokazovanie podľa § 129 ods. 1 O. s. p. nevykoná.

Podľa § 118 ods. 2 O. s. p., po vykonaní úkonov podľa odseku 1 predseda senátu alebo samosudca podľa doterajších výsledkov konania uvedie, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné, ktoré právne skutkové tvrdenia zostali sporné a ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané a ktoré dôkazy súd nevykoná, aj keď ich účastníci navrhli.

Uvedené ustanovenie nevyhnutne predpokladá, že súd ešte predtým, ako začne vykonávať dokazovanie, musí určiť, čo je predmetom dokazovania. Na to slúži časť konania, ktorá sa nazýva príprava pojednávania; súd sa musí na samotné dokazovanie vopred riadne pripraviť. Predmetom dokazovania je to, čo má byť preukázané, sú to vždy určité skutkové okolnosti, ktoré majú význam pre rozhodnutie súdu a na základe ktorých sa účastník domáha svojho práva. Preto vymedzenie predmetu dokazovania vo veľkej miere závisí aj od účastníkov konania, od ich povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti. Súd musí mať vždy jasno v tom, čo sa bude dokazovať. Takisto musí mať jasno v určení toho, na preukázanie akej skutočnosti sa vykonáva ten-ktorý dôkaz. Predtým, ako súd pristúpil k samotnému dokazovaniu, musí si utriediť jednotlivé účastníkmi predložené skutkové tvrdenia a určiť, ktoré skutočnosti sa budú a ktoré nebudú dokazovať. Dokazujú sa skutočnosti, ktoré sú rozhodujúce pre rozhodnutie veci (sú relevantné) a sú medzi účastníkmi sporné. Súd nemusí dokazovať skutkové zistenia, ktoré sú nesporné, a teda sú založené na zhodnom tvrdení účastníkov (§ 120 ods. 3 O. s. p.). Ustanovenie § 120 ods. 1 posledná veta O. s. p. súdu umožňuje, aby vykonal aj iné dôkazy, ktoré navrhli účastníci konania. Predmetné ustanovenie dáva súdu možnosť napomôcť zisteniu správneho skutkového stavu. Možno povedať, že ide o prelomenie zásady formálnej pravdy v sporovom konaní, pretože súd vlastne prestáva byť viazaný dôkaznými návrhmi strán. Tento postup však nie je pravidlom, naopak, pôjde i výnimočný postup, ktorý je možné využiť vtedy, keď je vykonanie nenavrhnutých dôkazov nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Činnosť súdu v tejto oblasti teda nemôže byť akýmsi „pátraním“ po dôkazoch, ale pôjde o oprávnenie súdu vstúpiť iniciatívne do konania vtedy, ak táto potreba z konania logicky vyplynie a zabezpečí spravodlivé rozhodnutie vo veci. Potreba možnosť vykonať aj iný dôkaz by teda mala vyplývať z doterajších prednesov účastníkov a vykonaných dôkazov. Uvedené pravidlo sa uplatní prevažne pri aplikácii kogentných noriem, keď súdu musí byť umožnené preukázať, či sú splnené predpoklady na jej aplikáciu (napr. v spotrebiteľskom práve).

V posudzovanej veci však okresný súd v súlade s vyššie uvedenými zásadami nepostupoval. Možno mu predovšetkým vytknúť, že pri postupe podľa § 118 ods. 2 O. s. p. bol povinnosťou v zápisnici z pojednávania zachytiť konkrétne, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné, ktoré právne významné skutkové zistenia zostali sporné a ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané a ktoré súd nevykoná. Prvostupňový súd takto nepostupoval a navyše upustil od vykonania dokazovania podľa § 129 ods. 1 veta prvá O. s. p., z dôvodu, že obsah listinných dôkazov je účastníkom známy a právna zástupkyňa nežiada vykonať dokazovanie týmito listinami. Takýto postup, ani na žiadosť právnej zástupkyne, nezbavuje súd povinnosti vykonať dokazovanie ohľadne relevantných skutočností podstatných pre rozhodnutie vo veci samej. Bez dokazovania sa môže súd obísť iba v prípade jednoznačných a obsahovo jednoduchých skutočností. U zložitejších skutočností bude potrebné, aby súd prečítal (oznámil) obsah podstatného súdneho spisu, v ktorom sa tieto skutočnosti uvádzajú. V danom prípade navyše prvostupňový súd predčasne, a preto nesprávne, ustálil, že úver bol zosplatený ku dňu 16.10.2012 a vyhodnotil túto skutočnosť ako nespornú, hoci navrhovateľ v skutkovom tvrdení, obsiahnutom v žalobe, ako aj na pojednávaní tvrdil, že mimoriadna splatnosť bola vyhlásená dňa 04.11.2012. Pritom z písomného vyjadrenia odporcu, podaného mailom pred pojednávaním, vyplynulo, že v roku 2009 sa dostal do platobnej neschopnosti a uplatňovanie nároku zo strany EOS KSI Slovensko, s.r.o. po 7 rokoch odporuje zákonom o premlčacej dobe a javí znaky účelovo sa obohatiť na úrokoch za celé obdobie ich nečinnosti v danej veci, pričom uviedol, že peniaze si od navrhovateľa nikdy nepožičal. Rovnako v odôvodnení rozsudku neuviedol prvostupňový súd, ktoré skutočnosti považoval za sporné a ktoré za nesporné. Okresný súd tak neposkytol účastníkom konania priestor na to, aby sa k takýmto skutočnostiam vyjadrili, či dokonca tvrdili a predložili dôkazy na ich spochybnenie alebo vyvrátenie. V tejto súvislosti pri vytýkaných vadách postupu okresného súdu dospel odvolací súd k záveru, že nedoručením vyjadrenia navrhovateľa odporcovi pred

pojednáváním a následne ani nevykonaním dokazovania prečítaním uvedeného vyjadrenia k podaniu odňal odporcovi možnosť konať pred súdom. Navyše samotná zápisnica z pojednávania je zmätočná, keďže prvostupňový súd pojednával s opatrovníkom odporcu napriek tomu, že ho uznesením zrušil, pričom rozhodol, že bude pojednávať v neprítomnosti opatrovníka odporcu.

Okresný súd tak zaťažil konanie vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nakoľko pri interpretácii a aplikácii ustanovenia § 118 ods. 2, § 120 ods. 1 posledná veta O. s. p. nepostupoval v súlade so zásadami, ktoré v občianskom súdnom konaní platia tak, ako je vyššie uvedené.

Pre relevantné posúdenie otázky premlčania, ktoré namietal tak odporca, ako aj navrhovateľ, je podstatné vyhodnotenie mimoriadneho zosplatnenia úveru. Na základe výkladu § 565 OZ, podľa ktorého, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté, alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky. Z tohto ustanovenia jednoznačne vyplýva, že k zosplatneniu dlhu nemôže dôjsť predtým, ako bude výzva na zosplatnenie doručená dlžníkovi (tento záver pri zhodnej právnej úprave vyplýva aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 21Cdo/456/2006), podľa ktorého dovolateľ správne v tejto súvislosti uvádza, že bolo na veriteľovi, či a prípadne kedy svoje oprávnenie požadovať zaplatenie celej pohľadávky (zostatku úveru s príslušenstvom) využije a že splatnosť celej pohľadávky nemôže nastať skôr, dokiaľ veriteľ nepožiadá dlžníka o jej zaplatenie z dôvodu omeškania so zaplatením splátky (splátok); pre splatnosť celej pohľadávky nie je významné, kedy veriteľ mohol dlžníka z dôvodu jeho omeškania so splátkami o zaplatenie celej pohľadávky najskôr požiadať, ale či a kedy sa rozhodol svojho oprávnenia využiť a či, poprípadne kedy ho teda o zaplatenie celej pohľadávky skutočne požiadal, pretože inak by mal voči dlžníkovi naďalej nárok iba na dojednané splátky. Je zrejmé, že v danom prípade bude nutné posúdiť túto otázku v nadväznosti na zmluvné dojednanie, týkajúce sa mimoriadnej splatnosti úveru s tým, že ju bude nutné posúdiť aj z hľadiska ustanovení ochrany spotrebiteľa, či nejde o neprijateľnú zmluvnú podmienku. V posudzovanej veci však zo spisového materiálu možno zistiť len to, že výzva k úhrade a oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru (č.l. 23 spisu) je datovaná 16.10.2012 a oznamovateľom je navrhovateľ, pričom zo spisového materiálu nevyplýva moment doručenia odporcovi. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že prvostupňový súd sa bude musieť vypořadať aj s námietkou odporcu, že jeho úver bol zosplatnený právnym predchodcom navrhovateľa, Slovenskou sporiteľnou, a.s. ešte v roku 2009. Pre posúdenie mimoriadnej splatnosti úveru prvostupňovému súdu nič nebráni v tom, aby si zadovážil dotazom na právneho predchodcu navrhovateľa (SLSP) informácie k č.l. 33 spisu ohľadne údaju týkajúceho sa počtu dní omeškania odporcu (1213 dní ku dňu 27.09.2012), resp. zistenia, či tento právny predchodca ne/vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. Práve tu je namieste aplikácia § 120 ods. 1 posledná veta O. s. p. ohľadne výnimočnosti vykonania dokazovania o otázke, ktorá je rozhodujúca pre posúdenie veci, osobitne, ak ide o vec, týkajúcu sa spotrebiteľského práva.

V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje, že vzhľadom na vady konania neobstojí ani námietka navrhovateľa obsiahnutá vo vyjadrení, že zo strany odporcu boli namietané v rámci odvolania skutočnosti, ktoré mu boli známe v priebehu prvostupňového konania.

Odvolací súd preto dodáva, že pred posúdením námietky premlčania bude zo strany prvostupňového súdu nevyhnutné odstrániť nezrovnalosti a relevantne zistiť, či zo strany právneho predchodcu navrhovateľa došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti dlhu. Samotné zistenie má relevanciu vo vzťahu k začiatku plynutia premlčacej doby. V tejto časti je rozhodnutie prvostupňového súdu nedostatočne odôvodnené, a preto nepreskúmateľné.

Povinnosťou okresného súdu bude vec opätovne prejednať a rozhodnúť o uplatnenom nároku vychádzajúc zo všeobecných princípov a zásad ochrany spotrebiteľa v zmysle ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj osobitného Zákona o ochrane spotrebiteľa. V ďalšom konaní sa okresný súd bude dôsledne zaoberať aplikáciou použitých ustanovení Občianskeho zákonníka tak, aby bolo dostatočne zrejmé, akú právnu normu aplikoval na prejednávany prípad. Následne vyhodnotí všetky dôkazy a zdôvodní, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, z akých záverov vychádzal a ako ich skutkovo a právne vyhodnotil. Závery, ktoré prijal, primerane vysvetlí tak, aby z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplývala jednostrannosť, a ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok prípustný nie je.